

การศึกษาความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อกระบวนการนิเทศใน

สถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

A Study Of Teachers' And Educational Personnel's Satisfaction With The Supervision
Process In Educational Institution As Meatha District Learning Encouragement Center
Of Lampang Province

สาธิตา วงศ์ขัตติย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อกระบวนการนิเทศในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจครูและบุคลากรทางการศึกษามีต่อกระบวนการนิเทศในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จำนวน 114 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า F-test หรือหรือวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับความพึงพอใจ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง รองลงมา คือ การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม และ ด้านการพัฒนาหลักสูตรตามลำดับ สำหรับผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบ พบว่าประสบการณ์การทำงานต่างกัน ความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อกระบวนการนิเทศในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ,การนิเทศ,การศึกษานอกระบบ

Abstract

This research aimed to 1) study the level of satisfaction of teachers and educational personnel towards the supervision process in educational institutions of the Mae Tha District Learning Promotion Center, Lampang Province, and 2) compare the level of satisfaction of teachers and educational personnel towards the supervision process in educational institutions of the Mae Tha District Learning Promotion Center, Lampang Province. Categorized by work experience The population used in the research was teachers and educational personnel of Mae Tha District Learning Promotion Center, 114 people, using a questionnaire as a tool for collecting data. Statistics used for data analysis included percentage, mean, and standard deviation, t-test, and F-test or one-way analysis of variance (One-Way ANOVA).

The research results found that the overall picture was at a high level of satisfaction. When considering each aspect from most to least, they were: Direct assistance to teachers, followed by professional experience enhancement and classroom action research, group work skills development, and curriculum development, respectively. For the comparative analysis results, it was found that despite different work experiences, the satisfaction of teachers and educational personnel with the supervision process in educational institutions of the Mae Tha District Learning Promotion Center, Lampang Province, was not significantly different at the 0.05 level.

Keywords: satisfaction, supervision, non-formal education

บทนำ

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) (Department of Learning Encouragement : DOLE) เป็นส่วนราชการระดับกรม ในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่หน้าที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในประเทศไทย ยกฐานะมาจากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทั่งวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2566 ราชกิจจานุเบกษาได้เผยแพร่ พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 โดยมีสาระสำคัญคือการยกเลิกพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 และยกฐานะ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็น "กรมส่งเสริมการเรียนรู้"

แนวทางการจัดการศึกษาที่ยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญ ที่สุดให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการและฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมบูรณาการความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุลสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่างบุคคลของผู้เรียน และได้เรียนรู้จากประสบการณ์ ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาเกิดผลดีสมดุล สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์ ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาเกิดผลดีและมีคุณภาพตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้จึงขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการและการดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่ให้ความสำคัญในการนำนโยบายทางการศึกษา นำหลักสูตรไปปฏิบัติเพื่อให้บังเกิดการศึกษาที่มีคุณภาพแก่ผู้เรียนโดยตรง สถานศึกษาจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญ ในเป้าหมายดังกล่าว และการที่สถานศึกษาจะดำเนินการให้ประสบความสำเร็จได้ ดังนั้น ก็ต้องขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการและระบบการนิเทศการศึกษาเป็นสำคัญ การนิเทศการศึกษาจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะสนับสนุนระบบการบริหารการศึกษาในการที่ต้องการให้ครูผู้สอนได้ปรับปรุงพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และส่งผลประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการนิเทศและจัดให้มีการนิเทศในสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นในการนิเทศเป็นเครื่องมือในการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเตรียมเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนที่สอดคล้องกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดีคนเก่งมีความสุขสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และประสบผลสัมฤทธิ์สูงสุดทางการเรียน สถานศึกษาจึงได้กำหนดให้งานนิเทศภายในเป็นภารกิจสำคัญอย่างหนึ่งของสถานศึกษา โดยจัดให้มีแผนงานโครงการนิเทศอย่างชัดเจน มีขั้นตอนและกระบวนการในการ

ดำเนินงานโดยมุ่งพัฒนาการจัดกิจกรรมของครูให้มีประสิทธิภาพสู่สมรรถนะหลักตามมาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งรูปแบบการนิเทศตามแนวคิดของกลิคแมน (Glickman, 2007 อ้างถึงใน สุนันทา สบายวรรณ, 2555, น. 5) กล่าวถึงการนิเทศมุ่งที่กระบวนการเพื่อแก้ปัญหา 5 ประการ คือ 1) การนิเทศเพื่อพัฒนาให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง (Direct Assistance) 2) การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม (Group Development) 3) การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ (Professional Development) 4) การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) และ 5) การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Action Research) โดยให้ความสำคัญกับ ครูและบุคลากรทางการศึกษาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเป้าหมาย

จากการติดตามและประเมินผลของผู้บริหารและผู้วิจัยซึ่งมีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการนิเทศพบว่าการนิเทศภายใน ยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการนิเทศ กล่าวคือ ถึงแม้ครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนหนึ่งมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมพยายามจัดกิจกรรมที่มีการวางแผน กำหนดจุดมุ่งหมาย แนวปฏิบัติการสอน ทำการวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้นมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน มีความกระตือรือร้น แต่ก็ยังมีครูและบุคลากรอีกส่วนหนึ่งที่มีพฤติกรรมการเช่นเดิม ไม่ปรับปรุงกระบวนการจัดการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นเท่าที่ควร ทำงานในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบตามความเคยชิน อีกทั้งยังไม่สนใจหาความรู้เพื่อเพิ่มทักษะทางด้านการเรียนการสอนและยังขาดความริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานอีกด้วย

จากสภาพปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา อาจยังไม่สามารถช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ปรับปรุงการจัดกิจกรรมตามที่ได้รับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ผู้วิจัยจึงมองไปที่ประเด็นของความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งอาจเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญและทำให้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่จัดขึ้น เพื่อพัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะผู้วิจัยเชื่อว่าความพึงพอใจในการทำงานมีส่วนผลักดันให้ผู้ที่ทำงานสามารถทำงานได้สำเร็จ เพราะความพึงพอใจในการทำงานย่อมก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน ดังนั้น การนิเทศไม่ว่าจะเป็นการนิเทศรูปแบบใดก็ตาม หากผู้รับการนิเทศไม่เห็นความสำคัญหรือไม่เข้าใจวัตถุประสงค์หรือข้อดีของการนิเทศการทำงานก็ไม่ว่าจะประสบผลสำเร็จได้

ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ทราบระดับความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อกระบวนการนิเทศในสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อจะได้นำผลของการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศเพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับความพึงพอใจ อันจะส่งผลดีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา

คำถามของการวิจัย

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความพึงพอใจในกระบวนการการนิเทศภายในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ในระดับใด
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความพึงพอใจในกระบวนการนิเทศภายในแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อกระบวนการนิเทศในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อกระบวนการนิเทศในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

ประสบการณ์ของครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความพึงพอใจต่อการนิเทศของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง แตกต่างกัน

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อกระบวนการนิเทศในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จำนวน 114 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

การศึกษาความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อกระบวนการนิเทศในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ ผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินความพึงพอใจ(Questionnaires) ชนิดให้ผู้ตอบตอบเอง (Self-questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ

จังหวัดลำปาง โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมรูปแบบการนิเทศ 5 ด้าน คือ การนิเทศเพื่อพัฒนาให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ การพัฒนาหลักสูตร การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 นำหนังสือจากสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก ถึงศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัย

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ผู้วิจัยนำแบบประเมินความพึงพอใจที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำผลที่ได้มาตีความและนำเสนอเป็นข้อความบรรยายเชิงเนื้อหา

4.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาถอดความด้วยวิธีสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้

4.3 นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ตามขอบเขตด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้ และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ยังขาดสมบูรณ์

4.4 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อกระบวนการนิเทศในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับความพึงพอใจ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง อยู่ในระดับความพึงพอใจ มากที่สุด รองลงมา คือ การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน อยู่ ในระดับความพึงพอใจ มากที่สุด ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม อยู่

ในระดับความพึงพอใจ มากที่สุด และ ด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับความพึงพอใจ มากที่สุด ตามลำดับ สามารถสรุปเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านความพึงพอใจที่มีต่อการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำปรึกษา แนะนำการจัดกิจกรรมเรียนการสอน อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จัดหาตำรา เอกสาร หนังสือ ต่าง ๆ ให้ศึกษา ค้นคว้า อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาจัดลำดับความต้องการและความจำเป็น ที่ต้องการพัฒนา ปรับปรุง อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษาดูงานทั้งในและนอกสถานที่ และผู้บริหารสถานศึกษานำประเด็นที่เป็น จุดเด่น จุดด้อยมาวิเคราะห์ หาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงร่วมกัน อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการทำงานโดยยึด วัตถุประสงค์ของกลุ่ม อยู่ในระดับความพึงพอใจ มากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการทำงานเป็นทีม อยู่ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ให้กับครู อยู่ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการทำงานโดยยึดบทบาทของครู อยู่ระดับความพึงพอใจ มากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมบทบาทในการเป็นทั้งผู้นำและผู้ตาม อยู่ระดับความพึงพอใจมากที่สุดและ ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมการปฏิบัติงานที่เน้นการสร้างหรือพัฒนาทีมงาน อยู่ระดับความพึงพอใจ มากที่สุด

ความพึงพอใจที่มีต่อการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนมีคุณธรรม จริยธรรมและ จรรยาบรรณของวิชาชีพ อยู่ในระดับความพึงพอใจ มากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทำงานร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับความพึงพอใจ มากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้รับการนิเทศมีความรู้ ความ เข้าใจในผู้เรียน และผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู อยู่ใน ระดับความพึงพอใจ มากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือในการจัดหาเอกสาร ตำรา ต่าง ๆ แก่ครู อยู่ในระดับความพึงพอใจ มากที่สุด และ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้รับการนิเทศมีความรู้ ความเข้าใจในวิชาที่สอน หลักการและเทคนิคการสอน อยู่ในระดับความพึงพอใจ มากที่สุด

ความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตร พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนสื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอและเหมาะสม และผู้บริหารสถานศึกษาจัดการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการประเมินผลหลักสูตรที่ให้ผู้เรียนและผู้ปกครอง เป็นผู้มีส่วนร่วม อยู่ใน ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานในการพัฒนาหลักสูตร อยู่ใน ระดับความพึงพอใจมาก และ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาเอกสาร ตำรา หนังสือให้ครูศึกษาค้นคว้า อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

ความพึงพอใจที่มีต่อการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหา อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำและมีส่วนร่วมในการวิจัย อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียน การสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย อยู่ใน ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาใช้การวิจัยในการพัฒนาการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมอื่น ๆ อยู่ใน ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ อยู่ใน ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนส่งเสริมและจัดหางบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ในการทำวิจัย อยู่ใน ระดับความพึงพอใจมากที่สุด และ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการวิจัย อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของความความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อกระบวนการนิเทศในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานที่ต่างกัน พบว่า ความความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อกระบวนการนิเทศในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการศึกษาความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อกระบวนการนิเทศในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับความพึงพอใจ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง อยู่ในระดับความพึงพอใจ มากที่สุด รองลงมา คือ การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน อยู่ ในระดับความพึงพอใจ มากที่สุด ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม อยู่ในระดับความพึงพอใจ มากที่สุด และ ด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับความพึงพอใจ มากที่สุด สามารถสรุปเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปางมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทการนิเทศภายในด้านให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาที่ตอบแบบสอบถามเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือแก่ครูในด้านต่างๆ รวมทั้งการให้ คำปรึกษาและคำแนะนำในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ความสัมพันธ์อันดีต่อครูผู้สอน สามารถช่วยเหลือครูให้ปรับปรุงการสอนได้ด้วยตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา ศิริพัฒนกุล (2558, น.51) ซึ่งพบว่าบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทการนิเทศภายในด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ครูมีบทบาทในการเป็นผู้นำ ผู้ตาม มีการร่วมคิด ร่วมทำร่วมรับผิดชอบและทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข ลดความขัดแย้งภายในกลุ่มโดยกระบวนการทำงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา ศิริพัฒนกุล (2558, น.51) และพิมพ์จันทร์ อุบลภาพ (2556, น.6) ซึ่งพบว่าบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทการ นิเทศภายในด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาให้การส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนางานในหน้าที่สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ปนัดดา ศิริพัฒนกุล (2558, น.51) พิมพ์จันทร์ อุบลภาพ (2556, น.6) และ

นพพงศ์ คงประจักร (2555, น.81) ซึ่งพบว่าบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการพัฒนาหลักสูตร ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทการนิเทศภายในด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครู ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตร โดยคำนึงถึงบริบทของพื้นที่ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ปนัดดา ศิริพัฒนกุล (2558, น.51) พิมพ์จันทร์ อุบลภาพ (2556, น.6) และนพพงศ์ คงประจักร (2555, น.81) ซึ่งพบว่าบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนา หลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทการนิเทศ ภายในด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาเล็งเห็นถึงความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน และได้สนับสนุนครูให้ทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งมีการสนับสนุนให้ครูนำ นวัตกรรมใหม่ๆมาใช้พัฒนาและแก้ปัญหาในชั้นเรียน สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ปนัดดา ศิริพัฒนกุล (2558, น.51) พิมพ์จันทร์ อุบลภาพ (2556, น.6) และนพพงศ์ คงประจักร (2555, น.81) ซึ่งพบว่าบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

การเปรียบเทียบการศึกษาความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความพึงพอใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปางโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันมีการจัดให้ ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศในรูปแบบต่างๆ เช่น การอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการอยู่อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการนิเทศให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา นอกจากนี้ทางต้นสังกัดได้ให้การสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่สถานศึกษาโดยจัดบริการเอกสาร คู่มือ ตำรา แบบฟอร์มต่างๆ ซึ่งสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ จึงส่งผลทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติการนิเทศภายใน แม้ว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ปวรนนท์ คำหอม (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในวิทยาลัย ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอักษรบริหารธุรกิจ ปีการศึกษา 2557 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงานต่างกัน พบว่ามีความพึงพอใจต่อ

การจัดกิจกรรมนิเทศภายในวิทยาลัยเทคโนโลยีอักษร บริหารธุรกิจจังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2557
โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อกระบวนการนิเทศในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากการวิจัยพบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ควรได้รับการดูแลในเรื่องของการนิเทศจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดลำปางมากเป็นพิเศษ เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้กระบวนการนิเทศมีความชัดเจน ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

1.2 ควรมีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาเพื่อให้ความรู้ความสามารถที่จะปรับปรุงพัฒนาระบบการนิเทศภายในให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหา การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง เพื่อให้สามารถแก้ไข ปรับปรุง กระบวนการนิเทศภายในให้สอดคล้องตามบริบทพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาของ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง กับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมของครูผู้สอนในสถานศึกษา

2.3 พัฒนารูปแบบการนิเทศ ศึกษาเครื่องมือการนิเทศที่เหมาะสมกับผู้เรียนใน บริบทการศึกษานอกระบบ การใช้เทคโนโลยีในการประเมินผล

4. การศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อสนับสนุนการศึกษาสร้างร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนาเนื้อหาและกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

เกรียงศักดิ์ เรืองแสง. (2550). การศึกษาระดับปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

เก็จมก เอื้อวงศ์. (2555). การนิเทศในสถานศึกษา. (ออนไลน์) 2555. (อ้างเมื่อ 1 เมษายน 2560).

จันทร์ สอนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3).

นนทบุรี: บุ๊คพอยท์.

จารี มณีศรี. (2538). การนิเทศศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โสภณการพิมพ์.

พนัส หันนาคินทร์. (2543). การบริหารบุคลากรในโรงเรียน. พิษณุโลก: โครงการตำรา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พาสนา ชลบุรีพันธ์. (2560). รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

เพชรฤทัย อภิษฐ์. (2554). บทความเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ. (ออนไลน์) สืบค้นจาก http://petchretai.blogspot.com/2011/02/blog-post_9306.html 3/2/2554.

รังสรรค์ คัมตระกูล. (2551). ความต้องการนิเทศภายในของครูผู้สอน อำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1.

รัชณี ไชยสิทธิ์. (2544). ความต้องการในการนิเทศภายในของครูเพื่อส่งเสริมด้านการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงธนใต้. วิทยานิพนธ์ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สงัด อุทรานันท์. (2530). การนิเทศการศึกษา: หลักการทฤษฎีและปฏิบัติ (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม). (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.

สวัสดิ์ เดชกล้า. (2550). การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.

สุริย์มาศ สุขกลี และพัชรินทร์ รุจิรานุกุล. (2560). รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา. จันทบุรี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

สุทธนู ศรีไสย์. (2549). หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วชิรา เครือคำอ้าย และชวลิต ขอดศิริ. (2561). การพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการ
ชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงใหม่. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สำนักงาน
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

Glickman, C. D. (2004). Supervision and Instructional Leadership: A Developmental

Glickman, C. D.; Gordon, S.P.; & Ross-Gordon, J.M. (2007). Supervision and
Supervision and Curriculum Development. 135-148. Instructional Leadership: A
Developmental Approach. (7th Ed.). Boston: Allyn & Bacon.